

Герасимова Зоя Зігмундівна,
викладач безпеки життєдіяльності
та охорони праці,
Харківський державний
автомобільно-дорожній коледж,
м. Харків

КЕРУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА В УМОВАХ ЗМІШАНОГО ТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Для забезпечення належної якості фахової передвищої освіти навчальні заклади почали використовувати змішане навчання.

Пандемія, що охопила весь світ, та Україну в тому числі, внесла свої корективи в усі сфери життя, наклавши свій відбиток на організацію освітнього процесу, зокрема.

Викладачі нашого коледжу вчилися, маючи певний досвід спілкуватися за допомогою електронних технологій та технічних засобів, трансформувати все своє спілкування зі студентами у віртуальний формат. Саме так було на початку пандемії, коли всі навчальні заклади перейшли на використання технологій дистанційного навчання.

Більшість навчальних закладів для забезпечення належної якості освіти почали використовувати в освітньому процесі змішані технології навчання.

Такого типу технологіям організації навчального процесу надають перевагу викладачі нашого коледжу.

Переваги технологій електронного навчання у коледжі, над традиційним дуже суттєві, адже вони формують у студента здатність до самоорганізації, надають йому величезний простір для самостійної діяльності, самовдосконалення, формують у нього здатність до самоосвіти, самопізнання, самоінформування, тобто вміння отримувати необхідну інформацію та працювати з нею.

Електронні освітні ресурси є ефективним засобом формування творчої самостійності студентів, оскільки дозволяють їм успішно навчатися моделювати основні види професійної діяльності, зокрема пошук та обробку професійно-значущої інформації.

Під змішаним навчанням ми розуміємо цілеспрямований процес здобування знань, умінь та навичок, що здійснюється освітніми установами різного типу в рамках формальної освіти, частина якого реалізується у віддаленому режимі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання, які використовуються для зберігання і доставки навчального матеріалу, реалізації контрольних заходів, організації взаємодії між суб'єктами освітнього процесу (консультації, обговорення) та під час

якого здійснюється самоконтроль студента за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання.

Для ефективної реалізації змішаного навчання у нашому коледжі запропоновані такі етапи її стратегії впровадження:

- визначення мети, що передбачає вирішення конкретного завдання, яким може бути підвищення загальної успішності або цифрової грамотності;
- автоматизація оцінки аудиторії;
- удосконалення методики викладання певних навчальних дисциплін, розвиток комунікативних компетентностей студентів;
- вибір моделі змішаного навчання, що має працювати на розв'язання конкретних завдань, поставлених коледжем;
- урахування технічного і кадрового складників;
- забезпечення методичної і нормативної підтримки змін, що передбачає розробку методичних рекомендацій і нормативних вимог до організації освітнього процесу за моделлю змішаного навчання.

При використанні технології змішаного навчання акцент з інформаційно-підтримуючої і контрольної-оцінної функцій Moodle зміщується на комунікативну і самоосвітню. Можливості використання Moodle цілком достатні для реалізації технології змішаного навчання, однак просте використання цих елементів в навчальному процесі не гарантує відмови від традиційного викладання і вимагає перебудування логіки освоєння дисциплін.

Успішне вивчення тієї чи іншої дисциплін з використанням технології змішаного навчання, в першу чергу, залежить від готовності викладача адаптувати свій підхід до викладу матеріалу, методів викладання та розуміння ролей викладача і студента в освітньому процесі. За таких умов змінюється місце викладача в освітньому процесі, тепер він виконує функції тьютора та фасилітатора. Як тьютор він відповідає за ведення цілісного освітнього модуля, організацію групової і індивідуальної роботи зі студентами. Він є ключовою фігурою при дистанційному навчанні, що відповідає за проведення занять зі студентами. Як фасилітатор він стимулює та направляє процес самостійного пошуку інформації та спільної діяльності студентів.

Відповідно до даних вимог організації освітнього процесу із використанням технологій змішаного навчання викладачі мають добре вміти використовувати онлайн-технології та опанувати нові, тобто володіти цифровою грамотністю.

Залучення в освітній процес технологій змішаного навчання дозволяє:

- адаптувати освітній процес під кожного студента в залежності від його індивідуальних освітніх можливостей, швидкості засвоєння матеріалу;
- реалізувати мобільність та гнучкість освітнього процесу завдяки вибору різних навчальних середовищ;
- підвищувати навчальну мотивацію, соціальну активність під час засвоєння нового матеріалу, рефлексію;

- конструювати студенту власну навчальну траєкторію, що передбачає заміну парадигми знань на інтерактивну взаємодію викладача та студента.

При використанні таких технологій має бути визначена модель змішаного навчання, урахувавши ресурси забезпечення закладу освіти, рівень інформаційно-комунікаційної компетентності викладачів і студентів та умови здійснення освітнього процесу за цією моделлю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Долинський Є.В. Дистанційне навчання – одна з прогресивних форм підготовки фахівців / Є.В. Долинський // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць. Вип.42 / За заг. ред. проф. Матвієнко О.В. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2010.
2. Осадчий В.В. Сучасні тенденції використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищої педагогічної школи / В.В. Осадчий // Педагогічний процес: теорія і практика : Збірник наук. праць. – К. : Видавництво П/П «ЕКМО», 2009. – Вип. 2.
3. Вітвицька С. Професійний саморозвиток майбутніх викладачів закладів вищої освіти засобами інформаційних технологій/ Нові технології навчання: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2020. Вип.94. С.50-54
4. Pakhomova T.O., Komova O.S., Belia V.V., Yivzhenko Y.V., Demidko E.V. Transformation of the pedagogical process in higher education during the quarantine. *Linguistics and Culture Review*, 5 (S2), 2021. P.215-230